

บทที่ 5

กรอบการวิเคราะห์ การบริหารผลการปฏิบัติงาน

เนื้อหาในบทที่ 5 ประกอบด้วย

- 1.แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน
- 2.แบบอย่างการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้ในบริษัท
- 3.วิธีการประเมินการปฏิบัติงาน
  - 3.1. วิธีการที่เน้นผู้ปฏิบัติงาน (Performer-Oriented Approaches)
    - 3.1.1 วิธีการประเมินคุณลักษณะส่วนตัวและพฤติกรรมตามขีดขนาด (Personal Trait and Behavior Scales)
    - 3.1.2 วิธีการประเมินแบบบรรยายความ (Essay Evaluation)
  - 3.2 วิธีการที่เน้นพฤติกรรม (Behavior – Oriented Approaches)
    - 3.2.1 วิธีการประเมินเหตุการณ์สำคัญ (Critical Incidents)
    - 3.2.2 วิธีการประเมินพฤติกรรมสำคัญ (Behaviorally Anchored Rating Scales- BARS)
    - 3.2.3 วิธีการประเมินแบบบังคับให้เลือก (Forced Choice)
    - 3.2.4 วิธีการประเมินแบบตรวจรายการ (Check List)
  - 3.3 วิธีการที่เน้นผลที่ได้รับ (Results-Oriented Approaches)
  - 3.4 วิธีที่เน้นการเปรียบเทียบ (Comparison-Oriented Approaches)
    - 3.4.1 วิธีการจัดลำดับ (Ranking)
    - 3.4.2 วิธีการบังคับให้มีการกระจาย (Forced Distribution)
    - 3.4.3 วิธีการเปรียบเทียบเป็นคู่ (Paired Comparison)
- 4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
5. ข้อเสนอแนะทางการดำเนินการให้คำปรึกษา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบันว่าพนักงานของบริษัท เป็นศูนย์กลางความสำเร็จของการแข่งขัน ความเป็นจริงดังกล่าวนี้เองที่ทำให้องค์กรต่างๆ มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์มากขึ้น การบริหารทรัพยากรมนุษย์แบบนี้ เป็นการเชื่อมโยงเป้าหมายกลยุทธ์ขององค์กรและวัตถุประสงค์ขององค์กรเพื่อที่จะปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาวัฒนธรรมบริษัท ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมและมีความยืดหยุ่นที่สูงขึ้น

ตัวอย่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของบริษัท เดล ได้ช่วยให้กลยุทธ์การตั้งราคาที่ดีของบริษัทประสบความสำเร็จอย่างสูง เช่นเดียวกับบริษัท เฟดเดอรัล เอกซ์เพรส ที่ได้ช่วยให้บริษัทมีความแตกต่างกับบริษัทคู่แข่งอื่นๆ ในเรื่องการบริการที่ดี จะเห็นว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Human Resource Management) ส่งผลต่อความสำเร็จของบริษัทเป็นอย่างมาก (Gary Dessler, 2005, p73) ซึ่งรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์จะมีคุณลักษณะ5ประการได้แก่

1. การยอมรับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นทั้งโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ต่อบริษัท เช่น กฎหมาย สภาวะทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและประชากร การเมือง เทคโนโลยี เป็นต้น ในการกำหนดกลยุทธ์ของกิจกรรมด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์จะนำเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมาประกอบการจัดทำแผนกลยุทธ์แต่ละด้าน โดยจะใช้มาตรการเชิงรุกกับโอกาสที่จะเกิดขึ้น ขณะเดียวกันพยายามหาวิธีการแก้ไขจัดอุปสรรคให้หมดไป

2. การยอมรับอิทธิพลของการแข่งขัน และความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันและความเคลื่อนไหวในตลาดแรงงาน เช่น การจูงใจ ค่าตอบแทน และผลประโยชน์เกี่ยวเนื่อง การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าจ้าง อัตราการว่างงาน สภาพการทำงานและชื่อเสียงของคู่แข่ง เป็นต้น องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อถึงการตัดสินใจด้านทรัพยากรมนุษย์และขณะเดียวกันก็จะได้รับผลกระทบ ด้วยเช่นกัน

3. การเน้นแผนระยะยาวแนวคิดของ การจัดทำแผนกลยุทธ์ของบริษัทจะมุ่งเน้นเป้าหมายในอนาคต และทิศทางการปฏิบัติงานในระยะยาว จึงต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของบริษัทให้ชัดเจน ต่อจากนั้นจะกำหนดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อผลักดันให้มีการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ เป็นการแปลงวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

4. การเน้นการพัฒนาทางเลือกในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์มุ่งเน้นการพัฒนาทางเลือก กลยุทธ์ที่กำหนดจะได้มาจากทางเลือกหลายๆ ทาง โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนร่วมในการเสนอทางเลือกในการดำเนินการไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่กำหนดไว้ และการตัดสินใจจะพิจารณาเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุดในบรรดาทางเลือกทั้งหมดที่มีอยู่

5. ขอบเขตของการพิจารณาครอบคลุมทุกคนในหน่วยงาน กลุ่มเป้าหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือบุคลากรทุกคนในบริษัทนับตั้งแต่พนักงานระดับปฏิบัติการจนกระทั่งถึงผู้บริหาร ตามแนวคิดดั้งเดิมนั้นจะมุ่งเน้นเฉพาะพนักงานระดับปฏิบัติการเท่านั้น เช่น เมื่อพิจารณาเรื่องการพัฒนา ก็จะมีโปรแกรมการพัฒนาผู้บริหาร สำหรับคณะผู้บริหาร และมีการฝึกอบรมให้กับพนักงานระดับปฏิบัติการ

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management)

เริ่มเกิดขึ้นครั้งแรกในกลางทศวรรษที่ 1970 (Beer and Run, 1976 quoted in Christopher Mills, 2002) แต่คำว่า Performance Management ถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในช่วงกลางทศวรรษที่ 80 ซึ่งหมายถึงการกระบวนการในการแปลงเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยติดตามความก้าวหน้า (Monitor) ของผลการปฏิบัติงาน และให้รางวัลกับผลที่เกิดขึ้น (Christopher Mills, 2002)

เป้าหมายของการบริหารผลการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติ- งานมาใช้ในบริษัทมีเป้าหมาย 3 ด้านคือ

1. **เป้าหมายด้านกลยุทธ์** เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายของบริษัทผ่านทางระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน โดยการกำหนดเป้าหมาย พฤติกรรมอันนำไปสู่เป้าหมาย คุณลักษณะ รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลยุทธ์ ซึ่งโดยทั่วไปมักจะเป็นการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่นสูง เหตุเพราะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายและกลยุทธ์ในบริษัท คุณลักษณะต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนตามไปด้วย

2. **เป้าหมายด้านบริหาร** เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจทางการบริหาร เช่น การปรับเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่งพนักงาน การให้ออกจากงาน รวมถึงเป็นแนวทางในการประเมินการปฏิบัติงานของพนักงาน

3. เป้าหมายด้านการพัฒนา เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินการปฏิบัติงาน เพื่อหาจุดมุ่งเน้นที่ควรพัฒนา เมื่อพบว่าพนักงาน ไม่สามารถส่งมอบการปฏิบัติงานที่บริษัทคาดหวังได้ โดยการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้จะต้องคำนึงถึง ความสอดคล้องเชิงกลยุทธ์ ความเที่ยงตรง ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ในการใช้ได้จริง รวมถึงมีความเฉพาะเจาะจงที่เหมาะสมกับบริษัท (Raymond A. Noe, 2006, p.326)

2. แบบอย่างการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้ในบริษัท

จากการสำรวจบริษัทชั้นนำที่ประสบความสำเร็จในการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานมาใช้ในบริษัท ในสหราชอาณาจักรจำนวน 26 บริษัท พบว่า มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

- เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ของบริษัท
- กำหนดเป้าหมายโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของพนักงานอย่างทั่วถึง
- มีวิธีการในการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานของพนักงาน
- มีการติดตามและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่พนักงานเป็นระยะ รวมถึงกำหนดแนวทางในการพัฒนาผลงานที่เป็นรูปธรรม
- เชื่อมโยงผลงานเข้ากับรางวัล

จากการสำรวจดังกล่าวทำให้เชื่อว่า ประเด็นสำคัญและจำเป็นมากที่ทำให้การนำกระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้ในองค์กรประสบความสำเร็จคือ

1. การทำให้เกิดการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) ซึ่งจะส่งผลให้เป้าหมายของบริษัทสำเร็จได้ โดยอาศัยความร่วมมือของพนักงาน
2. การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกันของพนักงานในระดับหัวหน้างาน
3. การเข้าไปมีส่วนร่วมเอื้ออำนวยกระบวนการ และการสนับสนุนของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ในบริษัท
4. เชื่อมโยงกระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงานเข้ากับการพัฒนาของพนักงาน

นอกจากนี้จากการสำรวจผู้ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรบุคคลจาก 480 บริษัทซึ่งเป็นตัวแทนจากบริษัทขนาดต่างๆกัน และดำเนินธุรกิจในกลุ่มที่หลากหลายพบว่า 77% ของผู้ตอบแบบสำรวจตอบว่าระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานเหมาะกับการขับเคลื่อนกลยุทธ์ขององค์กรให้เกิดขึ้นจริง และ 74% พบว่าระบบนี้ยังช่วยขับเคลื่อนค่านิยมของบริษัทให้

เกิดขึ้นได้จริงในภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ 96% ได้มีการถ่ายทอดเป้าหมายผลงานระดับองค์กรลงสู่ระดับรายบุคคลมีเพียง 2% เท่านั้นที่บอกว่าการใช้ระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานไม่ส่งผลใดๆ ต่อบริษัท ส่วนผู้บริหารเชื่อว่า การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ การฝึกอบรมและการเชื่อมโยงกับสิ่งจูงใจของพนักงานเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความสำคัญของระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน

ท้ายที่สุดงานวิจัยยังพบว่า บริษัทในระดับธรรมดาที่มีผลประกอบการไม่โดดเด่นพบว่าเมื่อมีการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้ในบริษัท โดยระบบนี้ช่วยให้พนักงานมีเป้าหมายผลงานที่ต้องมุ่งเน้นที่ชัดเจน รวมถึงการจ่ายค่าตอบแทนที่ผูกโยงกับผลการปฏิบัติงานดังกล่าว ช่วยให้ผลประกอบการโดยรวมของบริษัทเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

จากการสำรวจบริษัทจำนวน 120 บริษัทในประเทศสิงคโปร์พบว่า การนำระบบบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้ในบริษัทมีวัตถุประสงค์ 5 ประการสูงสุดดังตาราง

ตารางที่ 5.1 วัตถุประสงค์ในการนำการบริหารผลการปฏิบัติงาน ไปใช้ในบริษัท

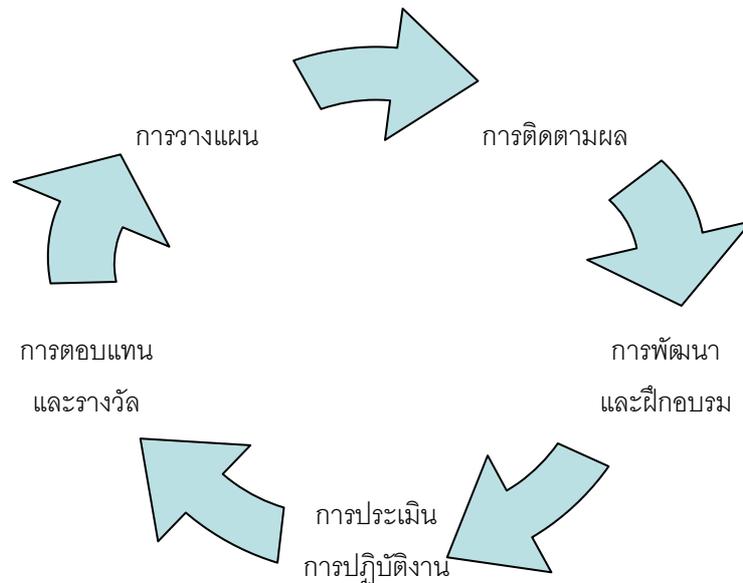
ลำดับ	วัตถุประสงค์	เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบแบบสำรวจ
1	เพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร	82.5%
2	เพื่อการประเมินการปฏิบัติงาน	75.0%
3	เพื่อเปลี่ยนวัฒนธรรมบริษัท	74.0%
4	เพื่อกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของพนักงาน	72.5%
5	เพื่อรักษาพนักงานที่มีผลงานดีเด่นไว้กับบริษัท	70.0%

ที่มา : Performance Management under the microscope

ดังนั้นระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน(Performance Management) หมายถึงกระบวนการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ระหว่างพนักงานกับผู้บังคับบัญชา ในเรื่องการกำหนดความคาดหวังที่ชัดเจน เป็นระบบที่ต้องอาศัยปัจจัยประกอบมากมาย จึงจะทำให้ระบบสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บริษัทและพนักงานทุกคน หรือหมายถึงกระบวนการที่เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน ในฐานะสมาชิกของบริษัท ซึ่งกระบวนการของการบริหารผลการปฏิบัติงานนี้ จะส่งผลให้บริษัทมีการพัฒนาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

และมีส่วนอย่างสำคัญในการทำให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีกระบวนการดังนี้ (ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์, 2548)

ภาพที่ 5.1 กระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงาน

การบริหารผลการปฏิบัติงานยังหมายถึงการบริหารแบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผล การปฏิบัติงานของบุคคลในบริษัท เพื่อให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และเป็น กระบวนการในการสร้างสภาพแวดล้อมและวิธีการในการทำงานที่สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การสร้างผลผลิต และผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นและการสร้างความชัดเจนในผลการปฏิบัติงานโดยให้มีความ สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิบัติงานในระดับบริษัท ซึ่งจะเห็นได้ว่า กระบวนการบริหารผล การปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่มีความต่อเนื่องและ สอดคล้องกัน มิได้มุ่งเน้นแต่เพียงเรื่องการประเมินการปฏิบัติงาน หรือการวัดผลงานในตอน ท้ายที่สุดเท่านั้นโดยเริ่มตั้งแต่ การวางแผนการปฏิบัติงาน การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน การ ติดตามผลการปฏิบัติงาน และ การประเมินการปฏิบัติงาน ดังแสดงด้วยภาพดังนี้

ภาพที่ 5.2 วงจรการบริหารผลการปฏิบัติงาน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

หลักการ ของระบบบริหารผลการปฏิบัติงานที่นำมาใช้ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

1.การวางแผนการปฏิบัติงาน

การวางแผนการปฏิบัติงานเป็นช่วงที่เราให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายในระดับบุคคลเพื่อให้ ผลผลิตและผลลัพธ์ของงานที่ได้สอดคล้องและส่งผลต่อเป้าหมายและความสำเร็จของบริษัทอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงต้องทำการถ่ายทอด เป้าหมายการปฏิบัติงานของบริษัทลงมาตามลำดับชั้น คือจากระดับบริษัทลงสู่ระดับสำนัก/กอง ฝ่าย/ส่วน/กลุ่ม จนถึงระดับบุคคล โดยเป้าหมายงานในระดับต่างๆ ต้องเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของบริษัท กระบวนการนี้มีความสำคัญในการชี้ให้ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับเห็นอย่างชัดเจนว่าเราอยู่ตรงไหนในบริษัท ทำอะไร และสิ่งที่เราทำนั้นมีประโยชน์ส่งผลต่อเป้าหมายของบริษัทอย่างไร ต่อไปนี้

ทุกคนในบริษัทจะต้องรับรู้บทบาทและจุดยืนของตนเองว่าเราก็คือเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการผลักดัน ให้บริษัทของเราก้าวไปข้างหน้า มีใช้ทำงานหนักกันทุกวันแต่ไม่รู้ว่าทำไปเพื่ออะไร

2. การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน

การพัฒนาผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการวางแผนการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเนื่องจากปัญหาหนึ่งที่พบคือบุคลากรภายในบริษัทมักจะไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมหรือไม่มี การกำหนดการพัฒนาอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงมีการแก้ปัญหานี้โดยการกำหนดให้มีการวางแผนการพัฒนาผลการปฏิบัติงานนี้กันให้ชัดเจน โดยเริ่มกระทำเมื่อเริ่มรอบการประเมินและทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการติดตามผลการปฏิบัติงานตลอดรอบการประเมิน อีกทั้งยังต้องกำหนดการวัดและบันทึกความสำเร็จของกิจกรรมการพัฒนาด้วยอย่างชัดเจน

การพัฒนานี้นอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงกับบุคลากรในบริษัทแล้ว ข้อมูลในการพัฒนาที่ได้รับการบันทึกไว้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาของหน่วยงานทราบความต้องการของการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานในบริษัท และสามารถวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบและตรงตามความต้องการ

3. การติดตามผลการปฏิบัติงาน

หลังจากที่มีการวางแผนการปฏิบัติงานและการวางแผนพัฒนาผลการปฏิบัติงานแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะต้องใช้เวลาตลอดรอบการประเมินเป็นโอกาสในการติดตาม ดูแล ให้คำชมเชย คำปรึกษา การสอนงาน การสังเกตปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไข รวมถึงการติดตามดูผลงาน ความสามารถทักษะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้วย โดยทั้งหมดนี้เราจะมีการบันทึกการติดตามดูแลเอาไว้

การติดตามดูแลการปฏิบัติงานนี้ เมื่อกระทำอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง เหมาะสม การสื่อสารที่มีประสิทธิผลก็จะเกิดขึ้นทั้ง 2 ทาง ทั้งจากหัวหน้าสู่ลูกน้องและลูกน้องสู่หัวหน้า หัวหน้าและลูกน้องได้โอกาสพูดคุยกันมากขึ้น สร้างความสัมพันธ์และบรรยากาศที่ดีในการทำงานและสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันอยู่ตลอดเวลา ผลการปฏิบัติงานที่ได้ก็เป็นที่น่าพอใจทั้ง 2 ฝ่าย

4. การประเมินการปฏิบัติงาน

การประเมินการปฏิบัติงานเป็นการประเมินเพื่อให้ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาทราบว่า ผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร อยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณาในด้านต่างๆ เช่น การให้รางวัลหรือการให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม การปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน หรือเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ผลการประเมินการปฏิบัติงานยังชี้ให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้ กับผลการปฏิบัติงานจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการหาสาเหตุซึ่งอาจมาจากทั้งระดับบุคคล เช่น สมรรถนะและความรู้ในงาน หรือระดับบริษัท เช่น กระบวนการทำงาน หรือเครื่องมือที่ช่วย สนับสนุนการทำงาน เป็นต้น

ประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อมีการนำระบบบริหารผลการปฏิบัติงานมาใช้ในบริษัทคือ

1. ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของผลการปฏิบัติงานที่เพิ่มพูนขึ้น
2. การปฏิบัติงานของคนในบริษัทชัดเจนและมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน
3. มีการสื่อสารภายในบริษัทที่ทั่วถึงทุกทิศทาง เกิดการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน

การวัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม โปร่งใส สามารถสะท้อนคุณลักษณะของตัวงานและคุณค่าของผลการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นอกจากนี้ผลของการประเมินการปฏิบัติงานยังสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ในงานบริหารบุคคลด้านอื่นๆอีก

3.วิธีการประเมินการปฏิบัติงาน

ประวัติการประเมินการปฏิบัติงาน

การวัดและการประเมินการปฏิบัติงานเป็นประเด็นปัญหาที่พบมากเป็นอันดับต้นของการบริหารคน ดังจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์เก่าที่สุดที่เราทราบคือตั้งแต่สมัยราชวงศ์เว่ย ในศตวรรษที่ 3 ได้มีการพยายามประเมินและแบ่งคนตามผลงานออกเป็นกลุ่มต่างๆ แม้ว่าจะยังคงขึ้นอยู่กับ อคติส่วนตัวของผู้ประเมินคือขึ้นอยู่กับความรัก-ชังอยู่บ้าง แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการ “ประเมินการปฏิบัติงาน” ของคนในสมัยนั้น

ในศตวรรษที่ 16 นักบุญอิกญาซีโอ แห่ง โลโยลา ผู้สถาปนาสำนักบวชคณะเยซุอิต ในคริสตศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก ได้พัฒนาวิธีการประเมินการปฏิบัติงานสมาชิกในคณะนักบวชของท่าน

ในปีคริสต์ศักราช 1780 ได้มีการออกแบบวิธีการประเมินโดยใช้ Rating Scale เพื่อวัดประสิทธิภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติของไอริช ขึ้นเป็นครั้งแรก

ในปีคริสต์ศักราช 1813 ได้มีบันทึกซึ่งแสดงถึงรายงานการประเมินการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก เป็นรายงานที่บรรยายถึงคุณลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคน ในวงราชการ

ในศตวรรษที่ 19 ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม Robert Owen, เจ้าของอุตสาหกรรมทอผ้า ใน New Lanark, Scotland ได้ทำการจัดระบบการจัดแบ่งคนงานออกเป็นกลุ่ม โดยใช้ดีเป็นสัญลักษณ์แทนแต่ละกลุ่ม ซึ่งแยกกลุ่ม ตามผลการปฏิบัติงานของคนงาน

ปลายศตวรรษที่ 19 ได้มีการเริ่มศึกษาการทำงานขององค์การ (Organization) ซึ่งเป็นรากฐานของการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) ในปัจจุบัน ในปีคริสต์ศักราช 1927-1932 Hawthorne Studies ส่วนสำคัญของ Elton Mayo พบว่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เกิดจากเหตุของการจูงใจและการได้รับการสนับสนุนรวมถึงการควบคุมจัดการที่เหมาะสมของหัวหน้า

จากปรากฏการณ์ที่กล่าวมาจะเห็นว่าวิธีการประเมินการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

3.1 วิธีการที่เน้นผู้ปฏิบัติงาน (Performer-Oriented Approaches)

ประกอบด้วยวิธีการ 2 วิธีดังนี้

3.1.1 วิธีการประเมินคุณลักษณะส่วนตัวและพฤติกรรมตามขีดขนาด (Personal Trait and Behavior Scales) เทคนิควิธีการประเมินคุณลักษณะส่วนตัวและพฤติกรรมตามขีดขนาดนี้เป็นวิธีการประเมินที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นที่ยอมรับใช้กันมากที่สุดในบรรดาวิธีการประเมินทั้งหมด วิธีการนี้บางครั้งเรียกว่าเทคนิคการประเมินตามขีดขนาด (Rating Scale Technique) โดยทั่วไปแล้วผู้ประเมินซึ่งมักจะเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้ถูกประเมินจะได้รับแบบฟอร์มประเมิน ซึ่งแต่ละใบจะใช้กับผู้ถูกประเมินแต่ละคน แบบฟอร์มนี้จะประกอบด้วยจำนวนของคุณภาพและคุณลักษณะที่จะต้องถูกประเมิน ในกรณีที่เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการคุณภาพที่มักจะถูกนำมาประเมิน ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพงาน ความรู้เกี่ยวกับงาน ความร่วมมือ ความไวใจได้ ความคิดริเริ่ม ความขยันหมั่นเพียร และทัศนคติ ส่วนกรณีที่เป็นพนักงานระดับบริหาร ปัจจัยที่มักจะถูกนำมาประเมิน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์ การใช้ดุลยพินิจ ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม ความรู้เกี่ยวกับงาน และความมั่นคงของอารมณ์

3.1.2 วิธีการประเมินแบบบรรยายความ (Essay Evaluation) การประเมินการปฏิบัติงานในยุคแรก ในปีคริสต์ศักราช 1813 เป็นการประเมินแบบพรรณาอย่างอิสระ ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว จนกระทั่งเข้าสู่ช่วงกลางศตวรรษที่ 20 จึงเริ่มมีการกำหนดหัวข้อย่อยในการประเมิน เพื่อให้มีหัวข้อในการประเมินไปในทิศทางเดียวกันทั้งบริษัท (Gill, 1977) อย่างไรก็ตามก็เห็นว่าการประเมินในลักษณะนี้ มีปัญหาไม่สามารถเปรียบเทียบผลการประเมินของผู้ถูกประเมินแต่ละคนได้ รวมถึงใช้เวลาในการประเมินนานมาก

3.2 วิธีการที่เน้นพฤติกรรม (Behavior – Oriented Approaches)

ประกอบด้วย 4 วิธีดังนี้

3.2.1 วิธีการประเมินเหตุการณ์สำคัญ (Critical Incidents)
วิธีนี้ผู้ชำนาญการด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์และหัวหน้างานจะจัดเตรียมข้อความซึ่งชี้ให้เห็นพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของพนักงานที่เป็นข้อดีต่างๆ ซึ่งพนักงาน

ควรจะทำให้ได้และถ้าหากว่าทำได้ก็จะนับเป็นข้อดีและข้อที่ไม่ดีซึ่งถ้าหากว่าพนักงานทำก็จะ เป็นข้อเสียและทำการแบ่งประเภทข้อมูลของเหตุการณ์สำคัญที่ได้จัดเตรียมไว้ตามการ ปฏิบัติงานแต่ละประเภท จากนั้นผู้ประเมินก็จะดำเนินการวัดพนักงานแต่ละคน ตลอด ระยะเวลาของการประเมิน ผู้ประเมินจะสังเกตและบันทึกเหตุการณ์สำคัญๆ ในการ ปฏิบัติงานซึ่งแสดงให้เห็นความมีประสิทธิภาพหรือการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จและการ ปฏิบัติที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่ดีตามประเภทข้อมูลของเหตุการณ์สำคัญที่ได้จัดเตรียมไว้แล้ว นำผลของการประเมินนี้มาสรุปผลเมื่อสิ้นสุดช่วงระยะเวลาของการประเมิน

3.2.2 วิธีการประเมินพฤติกรรมสำคัญ (Behaviorally Anchored Rating Scales- BARS) เทคนิคการประเมินพฤติกรรมสำคัญนี้เป็นเทคนิคที่ค่อนข้างใหม่ซึ่ง เกิดขึ้นมาเพื่อที่จะเอาชนะปัญหาบางประการที่มักเกิดขึ้นเป็นประจำในการใช้วิธีการ ประเมินแบบขีดขนาด (Rating Scale) และเนื่องจากเทคนิคนี้เป็นเทคนิคใหม่ซึ่งต้องใช้เวลา และความพยายามเป็นอย่างมากในการสร้าง BARS จึงยังไม่เป็นที่นิยมใช้กันมากนัก

3.2.3 วิธีการประเมินแบบบังคับให้เลือก (Forced Choice) วิธีการ ประเมินวิธีนี้ได้มีการพัฒนาขึ้นเพื่อต้องการที่จะแก้ข้อเสียที่เป็นผลมาจากการใช้วิธีอื่น ซึ่งผู้ ประเมินมักจะให้ค่าคะแนนค่อนข้างสูงหรือมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนสูงเป็นส่วนมาก ทำให้ เป็นการยากอย่างยิ่งในการตัดสินใจ เนื่องจากผู้ถูกประเมินจะมีคะแนนไม่แตกต่างกันมากนัก วิธีการประเมินโดยการบังคับให้เลือกนี้จะช่วยลดความลำเอียงในการประเมินโดยการบังคับ ให้ผู้ประเมินเลือกจากกลุ่มข้อความที่ระบุไว้ให้เลือก โดยเฉพาะซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับ พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้ถูกประเมิน กลุ่มข้อความนี้โดยปกติจะประกอบด้วย คำอธิบายหรือข้อความ 4 ข้อความซึ่ง 2 ข้อความจะเป็นคำอธิบายพฤติกรรมที่ดี ส่วนอีก 2 ข้อความจะอธิบายพฤติกรรมที่ไม่ดี จากกลุ่มข้อความนี้ ผู้ประเมินจะเลือก 2 ข้อความโดย จะต้องเลือกจากข้อความที่เป็นคำอธิบายพฤติกรรมที่ดี 1 ข้อความและเลือกจากข้อความที่ เป็นคำอธิบายพฤติกรรมที่ไม่ดีอีก 1 ข้อความโดยผู้ประเมินจะต้องพิจารณาว่าข้อความใด ข้อความหนึ่งเหมาะสมที่สุดที่จะใช้ประเมินความมีประสิทธิภาพของพนักงานแล้วทำ เครื่องหมายไว้ในช่องคำตอบตามที่เลือก

3.2.4 วิธีการประเมินแบบตรวจรายการ (Check List) วิธีการประเมินแบบตรวจรายการนี้เป็นวิธีการประเมินซึ่งช่วงลดภาระของผู้ประเมิน เนื่องจากผู้ประเมินไม่ต้องทำการประเมินหรือให้คะแนน แต่จะมีหน้าที่ในการรายงานการปฏิบัติงาน การให้คะแนนจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ วิธีการประเมินแบบนี้จะมีทั้งแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก คือไม่มีการกำหนดคะแนนให้กับข้อความแต่ละข้อความ และแบบถ่วงน้ำหนัก ซึ่งมีการกำหนดคะแนนให้กับข้อความแต่ละข้อความและเป็นแบบที่มีประโยชน์มากกว่า

3.3 วิธีการที่เน้นผลที่ได้รับ (Results-Oriented Approaches)

การบริหารตามวัตถุประสงค์ (Management by Objectives:MBO) ถูกออกแบบขึ้นเพื่อที่จะเอาชนะปัญหาของระบบการประเมินระบบเก่า ที่มักจะเกิดขึ้นเป็นประจำ เป็นวิธีที่ประกอบขึ้นด้วยวิธีการใหม่อย่างแท้จริง เป้าหมายสำคัญคือ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ทำให้บรรยากาศในการปฏิบัติงานดีขึ้น และช่วยปรับปรุงการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

3.4 วิธีที่เน้นการเปรียบเทียบ (Comparison-Oriented Approaches)

3.4.1 วิธีการจัดลำดับ (Ranking)

วิธีการจัดลำดับต้องการให้ผู้ประเมินซึ่งมักจะเป็นผู้บังคับบัญชาทำการจัดลำดับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาโดยใช้หลักเกณฑ์ในภาพรวมหรือส่วนรวมทั้งหมด โดยยึดถือการปฏิบัติงานและคุณค่าที่มีต่อองค์กร ดังนั้น บุคคลบางคนจะต้องถูกจัดอยู่ในลำดับต่ำและบุคคลบางคนจะต้องถูกจัดอยู่ในลำดับสูงตามลำดับที่ได้จัดไว้ การจัดลำดับนี้หากมีการนำไปใช้กับกลุ่มบุคคลจำนวนมากจะทำให้จัดลำดับได้ยาก เนื่องจากการจัดลำดับในส่วนก่อนและส่วนปลายซึ่งหมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงานได้ดีที่สุดและไม่ดีที่สุดเป็นเรื่องไม่ยากนัก แต่การจัดลำดับผู้ที่อยู่ในช่วงกลางๆ ซึ่งมีผลการปฏิบัติงานใกล้เคียงกันนับว่าเป็นเรื่องที่ยาก เครื่องช่วยชนิดหนึ่งในกระบวนการจัดลำดับนี้คือ การให้ผู้ประเมินคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานได้ดีที่สุด และไม่ดีที่สุดออกมาก่อน หลังจากนั้นจึงคัดเลือกผู้ที่ปฏิบัติงานได้ดีในลำดับรองลงมา และที่ไม่ดีในลำดับเหนือขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นลำดับจนถึงตรงกลาง วิธีการดังกล่าวนี้เรียกว่า “Alternative Ranking”

3.4.2 วิธีการบังคับให้มีการกระจาย (Forced Distribution)

ระเบียบวิธีปฏิบัติในการบังคับให้มีการกระจายได้ถูกออกแบบขึ้นเพื่อป้องกันผู้บังคับบัญชาจากการรวมกลุ่มพนักงานไว้ที่ระดับสูงของขีดขนาด (scales) และหลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มไว้รอบๆ จุดกึ่งกลางดังเช่นที่เกิดขึ้นในบางองค์การ

ผู้ประเมินจะต้องกระทำการประเมินในรูปแบบที่เหมือนกับการกระจายจากความถี่แบบปกติ (normal frequency distribution) โดยทั่วไป ผู้บังคับบัญชาแต่ละคนจะต้องจัดสรร 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้ถูกประเมินให้เป็นกลุ่มที่มีผลการปฏิบัติงานสูงสุด 20 เปอร์เซ็นต์เป็นกลุ่มที่มีผลการปฏิบัติงานรองลงมา 40 เปอร์เซ็นต์เป็นกลุ่มที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเฉลี่ย 20 เปอร์เซ็นต์ เป็นกลุ่มที่มีผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าระดับเฉลี่ย และ 10 เปอร์เซ็นต์เป็นกลุ่มที่มีผลการปฏิบัติงานต่ำสุด โดยทั่วไปแล้ว เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินจะมีลักษณะรวมๆมากกว่าที่จะแยกเป็นปัจจัยต่างๆ

3.4.3 วิธีการเปรียบเทียบเป็นคู่ (Paired Comparison)

เทคนิคนี้เป็นวิธีการที่มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดีเพื่อให้ได้การจัดรายชื่อพนักงานที่มีการจัดระเบียบตามลำดับ เทคนิคนี้จำเป็นต้องมีการเปรียบเทียบพนักงานแต่ละคนกับพนักงานคนอื่น ๆ ทุกคนโดยการเปรียบเทียบทีละคู่ ผู้ประเมินจะเขียนรายชื่อของผู้ถูกประเมินไว้ในกระดาษ เช่น ถ้าหากว่ามีผู้ถูกประเมิน 5 คน ก็เขียนชื่อทั้ง 5 คนไว้ หลังจากนั้นก็จะทำการเปรียบเทียบกันทีละคู่ โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เช่น คุณภาพงาน ปริมาณงาน ความรู้เกี่ยวกับงาน ความไวใจได้ ฯลฯ ในการเปรียบเทียบนั้น แต่ละคนจะถูกเปรียบเทียบกับอีก 4 คนที่เหลือ

4. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจหมายถึง แรงผลักดันที่มีผลกำหนดทิศทางพฤติกรรมของคนในบริษัท กำหนดความทุ่มเทที่จะมีต่องาน ตลอดจนกำหนดความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคในงาน(วิทยา ดำนธำรงกุล, 2546, น.270) และเป็น อิทธิพลภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับการกำหนดทิศทางและการใช้ความพยายามในการทำงานอย่างต่อเนื่อง (Shermerhorn, Hund and Osborn, 2003, p.102 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ และธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ, 2550 , น.166)

โดยสรุปแรงจูงใจ ซึ่งจะนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาจึงหมายถึง แรงผลักดันที่มีผลกำหนดทิศทางพฤติกรรม เพื่อให้เกิด ความพยายามในการเอาชนะอุปสรรคในการทำงานและทำให้ผลการปฏิบัติงานสูงขึ้น

ประโยชน์จากการจูงใจ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ และธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ, 2550, น.167)

- 1.บุคคลมีความภาคภูมิใจในหน้าที่การงานที่ทำอยู่
- 2.บุคคลให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่
- 3.บุคคลรู้จักหน้าที่ของตนและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4.บุคคลมีความสนใจในการสร้างสรรค์และรับผิดชอบในงานของตนเองเต็มที่
- 5.บุคคลมีความสนใจและความพึงพอใจที่จะทำงานนั้น

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Maslows Need Hierachy Theory)(วิทยา ด้านธำรงกุล. 2546, น.272)

แนวความคิดลำดับขั้นของความต้องการเสนอโดย Abraham H. Maslow แนวความคิดนี้มุ่งอธิบายความต้องการของคน โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการตลอดเวลา และความต้องการของคนจะเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ ความต้องการของมนุษย์สามารถแบ่งได้เป็น 5 ขั้น ดังนี้

1.ความต้องการกายภาพ (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานทางร่างกายเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ถือเป็นความต้องการขั้นแรกของมนุษย์ที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรม ความต้องการขั้นนี้ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศหายใจ การพักผ่อน ความต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ในองค์การความต้องการขั้นต้นนี้เช่น สภาพการทำงาน เงินเดือน พื้นฐาน ร้านอาหารในที่ทำงาน เป็นต้น

2.ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and Security needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อความต้องการทางกายภาพได้รับการตอบสนองแล้วระดับหนึ่ง (ในจำนวน หรือปริมาณหนึ่ง) ความต้องการในขั้นนี้บุคคลจะมีความต้องการที่จะมีเสถียรภาพ มีความมั่นคง และปลอดภัยในชีวิต ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการขั้นนี้ในองค์การอาจพิจารณาจากสภาพความปลอดภัยในการทำงาน สิทธิประโยชน์ตอบ

แทนจากการทำงาน การเพิ่มเงินเดือน และความมั่นคงในงาน ซึ่งเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อคนทำงาน

3. ความต้องการด้านสังคม (Social needs) เมื่อผู้คนรู้สึกมีความปลอดภัยแล้ว จะมีความต้องการที่จะผูกพันและได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการให้สังคมยอมรับว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหรือสังคม เป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับ ต้องการมีเพื่อน ต้องการความรัก และความพอใจในการสัมพันธ์กับคนอื่น และเน้นในเรื่องมิตรภาพซึ่งในองค์การความต้องการด้านสังคมได้แก่ คุณภาพของการจัดการ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความสัมพันธ์ในกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

4. ความต้องการได้รับการยกย่องและการนับถือตนเอง (Self-esteem needs) ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นที่ 1,2,3, ได้รับการตอบสนองแล้ว ในขั้นนี้คนจะมีความต้องการที่จะมีฐานะเด่นและประสบความสำเร็จ และต้องการได้รับการยกย่องในสังคม ต้องการที่จะนับถือตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และต้องการที่จะมีสถานภาพ ความต้องการในขั้นนี้ในองค์การเราสามารถพิจารณาได้จาก ชื่อตำแหน่ง การเพิ่มเงินเดือน ลักษณะความรับผิดชอบ และการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

5. ความต้องการประจักษ์ตน การบรรลุศักยภาพของตน (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย ซึ่งเกิดเมื่อความต้องการอื่นๆ ได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลจะต้องการที่จะบรรลุศักยภาพของตน และใช้ศักยภาพที่ตนมีอย่างเต็มความสามารถ ความต้องการในขั้นนี้จะเป็นความต้องการที่จะรู้ว่าตนมีความสามารถและทำสิ่งใดได้ดีที่สุด และได้ทำในสิ่งดังกล่าว ความต้องการนี้ได้แก่ ความเจริญเติบโต ความต้องการก้าวหน้า และความต้องการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งในองค์การความต้องการด้านนี้อาจกระทำได้โดย การจัดงานที่ทำหาย การเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าในองค์การ และความสำเร็จในการทำงาน

ความต้องการทั้ง 5 ชั้นของ Maslow จะเป็นความต้องการที่เป็นลำดับขั้นจากขั้นที่ 1 ไปสู่ขั้นที่ 5 ความต้องการจะไม่มี การข้ามขั้น ความต้องการที่จะเป็นแรงจูงใจให้คนทำงานหรือแสดงพฤติกรรมจะต้องเป็นความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้น ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่สามารถเป็นแรงจูงใจได้ต่อไป การที่จะกระตุ้นให้คนทำงานจึงมีความจำเป็นต้องรู้แรงจูงใจของบุคคลนั้นก่อนว่ามีแรงจูงใจในเรื่องใด

5. ข้อเสนอแนะทางในการดำเนินการให้คำปรึกษา

จากตารางที่ 5.1 จะพบว่า การนำการบริหารผลการปฏิบัติงานไปใช้ในบริษัท มีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น ใช้เพื่อกำหนดเป้าหมายการทำงานของพนักงาน ใช้เพื่อประเมินผลงานของบุคลากร เป็นต้น จากแนวคิดเรื่องการประเมินการปฏิบัติงานที่ผ่านมาจะเห็นว่า การกำหนดเป้าหมายของงานให้กับพนักงานได้รับรู้ตั้งแต่เริ่มรอบการประเมิน ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินการในช่วงต้นปี จะทำให้พนักงานรับรู้ความคาดหวังที่บริษัท มีต่อแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน ยิ่งถ้าการกำหนดเป้าหมายนี้กำหนดโดยใช้ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPI) ยิ่งจะทำให้พนักงานทราบค่าเป้าหมายที่บริษัทคาดหวังจากตนเองได้อย่างชัดเจน รวมถึงการใช้ค่าเป้าหมายดังกล่าวในการประเมินการปฏิบัติงานในช่วงสิ้นรอบการประเมินในตอนปลายปี จะทำให้การประเมินเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เหตุเพราะพนักงานได้รับรู้เป้าหมายที่คาดหวังตั้งแต่ต้น รวมถึงได้รับรู้ค่าเป้าหมายผลงานที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาในการทำงาน โดยผ่านขั้นตอนการติดตามผลการปฏิบัติงาน และการประเมินการปฏิบัติงานวิธีดังกล่าว ยังลดอคติหรือวิจรณญาณของผู้ประเมินลง โดยผลการประเมินที่เกิดขึ้น เป็นผลจากการทำงานจริงของพนักงานแต่ละคน

ด้วยเหตุนี้คณะที่ปรึกษาจึงเสนอกระบวนการดังกล่าว ในการแก้ไขปัญหาของบริษัท เพื่อลดความไม่เที่ยงตรงของการประเมินการปฏิบัติงานที่ผ่านมา รวมถึงการนำผลการประเมินดังกล่าว ไปใช้ในการบริหารค่าตอบแทนและการพัฒนาพนักงานตามลำดับ โดยคาดว่ากระบวนการดังกล่าว จะช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่า วิธีการประเมินที่บริษัทนำมาใช้เป็นวิธีการประเมินที่เป็นธรรม และเป็นเหตุให้บริษัท สามารถลดอัตราการลาออกลงได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับอีกประการหนึ่งคือ การเพิ่มขึ้นขั้นตอนการพัฒนาพนักงานที่ชัดเจน โดยใช้ผลการประเมินที่เกิดจากกระบวนการดังกล่าว จะถูกใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนาพนักงานรายบุคคล ที่ตรงกับความเป็นในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้นๆ อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่พนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานสูง เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับตนให้แก่หัวหน้างาน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะจูงใจให้พนักงานกลุ่มดังกล่าว มีความรู้สึกว่าการอยู่กับบริษัท จะทำให้ตนได้มีโอกาสพัฒนาในสิ่งที่ตนต้องการซึ่งที่อื่นไม่สามารถให้ได้ และจะเป็นเหตุให้พนักงานกลุ่มดังกล่าวอยู่กับบริษัท ต่อไป